

anden Grad end nu frygtfuld ligeoverfor dette hele sjenst-jydske Jernbaneanlæg; man kunde umuligt forestille sig, at det kunde betale sig; man frygtede tvertimod for, at der vilde blive en stor Underbalance, og at Staten saaledes kunde komme til at give mange Penge ud. Forat den hele Sag derfor kunde komme til at gaae, og for at Anlægget skulde blive bevilliget, var det en Nødvendighed at indrette Forholdet saaledes, at Staten var fuldkomment sikker paa ikke i noget Tilfælde at komme til at udrede Mere end Renten af Anlægscapitalen. Paa denne Maade har jeg i det Mindste opfattet Tanken i Loven af 10de Marts 1861. Staten er altsaa engageret i dette Jernbaneforetagende med 18 Millioner Rb. Anlægscapital, og Driftselskabet er interesseret i det med omtrent $2\frac{1}{2}$ Million. Af Driftsoverskuddet skal der først tages 1,000 Rb. pr. Mill og henlægges til en Reservefond, hvis Anvendelse og Bestaandelse iøvrigt er af noget blandet Bestaandelse, idet det ikke synes at være ganske klart, hvem denne Fond tilhører, eller hvem den egentligt kommer tilgode. I Contracten staar der, at den navnlig skal anvendes til extraordinaire Forbedringer og til Anskaffelse af forskellige Ting, der nærmest høre til Driftsmateriellet. Naar hele Baneanlægget er fuldført, skal der altsaa af Driftsoverskuddet først udtages 65,000 Rb. til Reservefonden; dernæst skal der forlods tages 4 pCt. af Driftselskabets Capital til Actionairerne, altsaa omtrent 100,000 Rb. Disse 100,000 Rb., som Actionairerne faae forlods, kan man ikke betragte som værende lig med en Rentegaranti, navnlig baade fordi der kan indtræde og er indtruffet Tilfælde, hvor Driftsoverskuddet ikke har været tilstrækkeligt til at betale Actionairerne disse 4 pCt. Rente, og hvor de altsaa ikke have faaet 4 pCt. Rente, men tvertimod endog have maattet dække en Underbalance ved Tilflugt, hvilket ikke vilde kunde være blevet Tilfældet, dersom der var Tale om en Rentegaranti. Naar Driftselskabet befinder sig i det Tilfælde, at der ikke er noget Driftsoverskud, skal det ligefuldt vedligeholde Banen, og, hvis det ikke opfylder denne sin Forpligtelse, forbryster det sin Eiendomsret til hele Materiellet. Jeg er iøvrigt ganske enig med den høitærede Minister, forsaavidt som jeg ligesom

han ikke paa nogen Maade troer, at der let vil kunne komme saadanne Tilfælde igjen, hvor der skal tilflydes Noget for at dække en Underbalance ved Driften. Jeg har det bedste Haab om, at ogsaa de sjenst-jydske Jernbaners Overskud aarligt vil forøges, og det glæder mig i saa Henseende, at der af den ombealte Beretning fremgaaer det Resultat, at der for den forløbne Deel af indværende Driftsaar er et Overskud, der maa sættes lig med 7000 Rb. pr. Mill for et Aar, og at Actionairerne altsaa vilde kunne vente at faae omtrent 350 Rb. pr. Mill. foruden 4 pCt. Rente af den anlagte Capital af omtrent 1,400,000 Rb., hvorved deres Actier i Virkeligheden vilde give et Udbytte af omtrent 5 pCt. Foruden den Andeel af Udbyttet, som Staten har, nemlig $\frac{1}{10}$ af Overskuddet, der altsaa ved den samme Beregning i Henhold til den ombealte Beretning vil udgjøre for den forløbne Deel af sidste Driftsaar noget over 3,000 Rb. pr. Mill, har Staten derhos betinget sig en Udløsningsret, som er af en ganske overordentlig Betydning, idet Staten, uden Hensyn til hvilken Værdi Actierne faae, og altsaa uden Hensyn til om de komme til at overstige deres nominelle Paalydende, er berettiget til med et Aars Varjel at udløse Driftselskabet, forsaavidt Udløsningen stæer inden Aaret 1893, mod at betale Actiernes Paalydende, forsaavidt den derimod stæer efter den Tid, mod Overtagelse af Materiellet efter Burbering, hvorved den saaledes bliver Eier af det hele Driftsmateriel.

Ved denne Bestemmelse om en Udløsningsret forekommer det mig, at vort hele Jernbanevæsen endnu er i en provisorisk Tilstand, i en Tilstand, der aabner Muligheden for at træffe en saadan Ordning, som i Virkeligheden fuldkomment rammer baade Statens og Befolkningens Interesser. Det forekommer mig derfor ogsaa, at det er meget betænkeligt nu at ville fastslaae en endelig Ordning, forinden det er blevet aldeles utvivlsomt, om den Ordning, der saaledes tænkes fastslaaet, og det foreløbigt for et meget langt Tidsrum, virkelig træffer det Rette. Man opgiver derved den Mulighed at komme til en endnu bedre Ordning, naar Erfaringen maatte godtgjøre at en saadan dog var at finde. Jeg skal fremhæve, at baade